

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. Бекетова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА ПРАЦІ

*(для студентів 4 курсу заочної форми навчання за напрямом
підготовки 6.060101 "Будівництво"
спеціальності „Теплогазопостачання і вентиляція ”)*

Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни „Охорона праці” (для студентів 4 курсу заочної форми навчання за напрямом підготовки 6.060101 " Будівництво" спеціальності „Теплогазопостачання і вентиляція”) / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: Ю. І. Жигло, І. О. Мікуліна. – Х.: ХНУМГ, 2013. – 14 с.

Укладачі Ю. І. Жигло,
І. О. Мікуліна

Рецензент доц. В. І. Заїченко

Рекомендовано кафедрою „Безпека життєдіяльності”,
протокол № 13 від 17.03.2011 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Робочою програмою дисципліни „Охорона праці” для студентів 4 курсу заочної форми навчання спеціальності 6.092100 „Теплогазопостачання і вентиляція”, які навчаються на 4 курсі, передбачено проведення практичних занять в обсязі 4 години.

Практичні заняття мають на меті ознайомлення студентів з „Порядком розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві” (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232).

2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Після ознайомлення з Порядком розслідування [1] на практичних заняттях студенти знайомляться з порядком оформлення первинних документів:

- Повідомлення про нещасний випадок (додаток 1);
- Протоколу огляду місця, де стався (сталася) нещасний випадок (аварія) (додаток 2);
- Ескіза місця, де стався (сталася) нещасний випадок (аварія) (додаток 3);
- Протоколу опитування потерпілого (потерпілих), свідків та інших осіб, причетних до нещасного випадку (аварії) (додаток 4);
- Акта розслідування нещасного випадку (аварії) за формою Н-5 (додаток 5).

Вихідні дані приймають згідно з варіантом за табл. 2.1 і 2.2 методичних вказівок.

Перераховані вище документи (додатки 1–5) оформлюють на папері формату А-4, скріплюють, на обкладинці проставляють необхідні вихідні дані (назва міністерства і академії, кафедри, назва завдання, спеціальність, курс, група, прізвище та ініціали студента, номер залікової книжки й прізвище викладача) і здають викладачеві. Без звіту про самостійну роботу та з практичних занять студент до складання заліку не допускається.

Вихідні дані:

Таблиця 2.1 – Вибір варіанта задачі

Перша літера прізвища	Варіант задачі
А-І	Перший. При виконанні газозварювальних робіт у вентиляційній камері виникло витікання газу з газогенератора.
К-С	Другий. При виконанні електрозварювальних робіт в котельній відбулося ураження зварювальника електричним струмом
Т-Я	Третій. При виконанні робіт з монтажу газоводу слюсар упав з висоти

Таблиця 2.2 – Вибір вихідних даних за варіантом

Варіант задачі	Вихідні дані	Варіанти вихідних даних										
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Перший	В	41	24	20	34	21	41	20	25	44	27	
	З	22	6	2	15	3	22	10	6	25	8	
	П	15	5	1	12	2	20	10	5	25	7	
	Т	50	35	25	46	30	55	45	38	60	40	
	Н	а)	75			80		70			62	
		б)		55					70	60		
		в)			смерть		смерть					смерть
	Л	50	60	10	65	12	70	80	55	50		
	А	40	10		50		20	15	20	25		
	У			1		2					3	
І	ні	так	так	так	так	ні	так	так	ні	так		
С	ні	так	так	ні	ні	ні	так	ні	ні	ні		
Другий	В	31	28	34	20	38	50	23	19	38	44	
	З	12	10	15	3	20	32	5	2	19	26	
	П	12	9	12	2	15	30	5	1	16	20	
	Т	45	42	46	30	50	65	35	25	50	55	
	Н	а)				114				98		
		б)	65	60	70				40			
		в)					смерть	смерть			смерть	смерть
	Л	105	100	120	98	6	11	80	90		12	
	А	15	20	10	32			12	20			
	У					3	2			4	3	
І	ні	так	так	ні	так	так	ні	так	так	так		
С	ні	так	ні	ні	так	ні	ні	так	ні	ні		
Третій	В	19	21	22	26	28	31	35	37	40	42	
	З	1	3	3	8	10	13	17	19	22	24	
	П	1	2	2	6	8	10	15	10	18	20	
	Т	20	25	25	35	35	40	50	45	52	55	
	Н	а)								65	90	102
		б)		55		45		40	35			
		в)	смерть		смерть		смерть					
	Л	12	80	10	65	6	60	50	60	95	120	
	А		18		10		12	8	20	20	12	
	У	1		2		3						
І	так	так	так	ні	так	так	ні	так	ні	так		
С	так	ні	ні	ні	ні	так	ні	ні	ні	так		

Після вибору варіанта задачі за першою літерою прізвища студента (табл. 2.1) визначаються вихідні дані для рішення задачі (табл. 2.2). При цьому варіант вихідних даних повинен відповідати останній цифрі залікової книжки.

Примітка: у табл. 2.2 застосовані такі скорочення:

В – вік потерпілого, років;

в) смерть потерпілого;

З – загальний стаж роботи, років;

Л – перебування у лікарні, днів;

П – стаж роботи за професією, років;

А – перебування на амбулаторному лікуванні, днів;

Т – денна тарифна ставка, грн.;

У – кількість утриманців, осіб;

Н – наслідок нещасного випадку:

І – своєчасність проведення навчання та інструктажів з охорони праці;

а) повне поновлення професійної працездатності, робочих днів;

С – наявність сп'яніння у потерпілого.

б) стійка втрата професійної працездатності, %;

Список джерел

1. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232).

**ПОВІДОМЛЕННЯ
про нещасний випадок**

1. Дата і час настання нещасного випадку _____
2. Найменування підприємства та органу виконавчої влади, до сфери управління якого воно належить _____
3. Код підприємства згідно з:
ЄДРПОУ _____
КВЕД (класифікація видів економічної діяльності) _____
КОАТУУ (класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України) _____
КОПФГ (класифікація організаційно-правових форм господарювання) _____
КОДУ (класифікація органів державного управління) _____
4. Місцезнаходження та телефон підприємства, працівником якого є потерпілий _____
5. Місце, де стався нещасний випадок (виробництво, цех, дільниця, приміщення тощо), і його стисла характеристика _____
6. Відомості про потерпілого (потерпілих):
прізвище, ім'я та по батькові _____
характер травм _____
дата смерті _____
місце роботи _____
професія _____
дата народження (число, місяць, рік) _____
загальний стаж роботи _____
стаж роботи за професією (посадою) _____
сімейний стан _____
прізвище, ім'я та по батькові дітей із зазначенням року їх народження _____
7. Стислий опис обставин і ймовірні причини нещасного випадку (згідно з класифікатором, зазначеним у додатку 4 до Порядку проведення розслідувань та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві) _____
8. Ініціали та прізвище державного інспектора з охорони праці, який здійснює державний нагляд на підприємстві, де стався нещасний випадок _____
9. Ініціали та прізвище страхового експерта Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, закріпленого за підприємством, де стався нещасний випадок _____
10. Дата і час передачі інформації _____
11. Посада, ініціали та прізвище особи, яка передала інформацію _____
12. Причина несвоечасної передачі інформації _____

(керівник підприємства,
установи, організації, який
надіслав повідомлення)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М. П.

**ПРОТОКОЛ
огляду місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія)**

_____ 20__ р. о ____ год. ____ хв.

з _____
(професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)

на

_____ (найменування підприємства та органу, до сфери управління якого воно належить)

Комісія у складі голови комісії _____ (прізвище та ініціали) _____ (посада, місце роботи)

членів комісії _____ (прізвище та ініціали) _____ (посада, місце роботи)

_____ (прізвище та ініціали) _____ (посада, місце роботи)

_____ (прізвище та ініціали) _____ (посада, місце роботи)

_____ (прізвище та ініціали) _____ (посада, місце роботи)

у період з ____ год. ____ хв. _____ 20__ р. до ____ год. ____ хв. _____
20__ р. оглянула місце, де стався нещасний випадок (сталася аварія)

_____ (детально описується місце, де стався нещасний випадок,

наявність обладнання, устаткування, інструментів, пристосувань, їх

технічний стан і відповідність вимогам нормативно-правових актів

_____ щодо безпечної експлуатації)

Голова комісії _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Члени комісії _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

_____ (найменування підприємства)

ЕСКІЗ
місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія)
 _____ **20__ р. о ____ год. ____ хв.**

³ _____
 (професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)

До події	Після події	Прив'язка до території підприємства - копія генерального плану (плану гірничих робіт) з прив'язкою до запасних виходів
Окремі характерні місця, вузли, розрізи тощо	Окремі характерні місця, вузли, розрізи тощо	

Голова комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Ескіз склав

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

ПРОТОКОЛ

опитування потерпілого (потерпілих), свідків та інших осіб, причетних до нещасного випадку (аварії), що стався (сталася) ____ 20__ р. о ____ год. ____ хв.
з _____
(професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)
або _____
(категорія і масштаб аварії)

Прізвище, ім'я та по батькові опитуваної особи _____

Професія (посада) _____

Місце проживання _____

Про нещасний випадок (аварію) розповів*:

Запитання та відповіді для уточнення:

запитання: _____

відповідь: _____

запитання: _____

відповідь: _____

запитання: _____

відповідь: _____

Протокол прочитав, з моїх слів записано вірно

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Опитування провів і протокол склав

(посада особи, що проводила
опитування)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

_____ 20__ р.

* Розповідь про подію, що розслідується, викладається у довільній формі.

Продовження додатку 4

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

потерпілого (потерпілих), свідків та інших осіб, причетних до нещасного випадку (аварії), що стався (сталася) ____ 20__ р. о ____ год. ____ хв.

з _____
(професія (посада), прізвище, ім'я та по батькові потерпілого)

або _____
(категорія і масштаб аварії)

(прізвище, ім'я та по батькові особи, що дає пояснення,

її професія (посада), місце роботи,

місце проживання)

(у довільній формі надаються пояснення відомих фактів, пов'язаних з подією, висловлюється думка щодо її обставин і причин. Зазначаються посадові особи, дії чи бездіяльність яких стали основною або супутньою причиною нещасного випадку (аварії), а також висловлюються пропозиції щодо запобігання подібним подіям)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

_____ 20__ р.

Форма Н-5

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада роботодавця або керівника органу, який

_____ утворив комісію з розслідування (спеціального

_____ розслідування) нещасного випадку (аварії)

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

_____ 20__ р.

М. П.

АКТ

проведення розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку (аварії), що стався (сталася)

_____ 20__ р. о ____ год. ____ хв.

на _____

_____ (найменування підприємства, код згідно з ЄДРПОУ,

_____ найменування органу, до сфери управління якого належить підприємство)

_____ (дата складення акта)

_____ (місце складення акта)

Комісія, утворена наказом від _____ 20__ р. N _____

_____ (найменування органу, який утворив комісію з розслідування (спеціального розслідування)

_____ нещасного випадку (аварії)

у складі голови _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (посада, місце роботи)

членів комісії _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (посада, місце роботи)

та за участю _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (посада, місце роботи)

провела з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.

розслідування (спеціальне розслідування) нещасного випадку (аварії), що стався (сталася)

_____ (місце нещасного випадку (аварії), кількість потерпілих,

_____ у тому числі із смертельним наслідком)

Роботу комісії продовжено згідно з наказом від _____ 20__ р. N ____ у зв'язку з

_____ (зазначаються підстави для продовження строку проведення розслідування)

1. Відомості про потерпілого (потерпілих)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, домашня адреса, професія (посада),

_____ агальний стаж роботи, у тому числі на підприємстві, за професією;

_____ дата проходження навчання, інструктажу, перевірки знань з охорони праці,

попереднього та періодичного медичного огляду, професійного добору;

наслідки нещасного випадку, діагноз, який встановив лікувально-профілактичний заклад)

(відомості про членів сім'ї, які перебувають на утриманні потерпілого, у разі нещасного

випадку із смертельним наслідком - прізвище, ім'я та по батькові, рік народження,

ступінь родинного зв'язку, рід занять)

2. Характеристика підприємства, об'єкта, ділянки та місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія)

(стисла характеристика підприємства, об'єкта, ділянки та місця, де стався нещасний

випадок (сталася аварія), із зазначенням відомостей про затверджений та фактичний

режим роботи підприємства, об'єкта (устаткування) до настання нещасного випадку (аварії)

(стан об'єкта (ділянки), устаткування (конструкцій) і матеріалів

перед нещасним випадком (аварією); висновок про їх відповідність нормативним вимогам)

(відомості про аналогічні нещасні випадки (аварії), що сталися на підприємстві)

(опис організації роботи з охорони праці на підприємстві та її

недоліків (зазначаються тільки у разі групового нещасного випадку

та нещасного випадку із смертельним наслідком)

3. Обставини, за яких стався нещасний випадок (сталася аварія)

(опис подій, що сталися, робіт, що проводилися до настання нещасного

випадку (аварії), їх процесу з початку зміни із зазначенням

керівника робіт, його вказівок, дій потерпілого (потерпілих) та

інших осіб, причетних до настання нещасного випадку (аварії)

(послідовний виклад подій із зазначенням небезпечних та шкідливих

виробничих факторів, які впливали на потерпілого (потерпілих), перелік машин,

інструментів, устаткування, експлуатація яких призвела до

нешасного випадку, небезпечних умов і дій

потерпілого (потерпілих) або інших осіб, характеру аварії)

(перелік заходів, вжитих для ліквідації наслідків

нещасного випадку (аварії), надзвичайної ситуації або плану

локалізації аварійних ситуацій, висновки експертизи (якщо проводилась),

(відомості про осіб, що є свідками нещасного випадку, із зазначення їх прізвищ, імен та

по батькові, постійного місця проживання)

4. Причини настання нещасного випадку (аварії)

(основні технічні, організаційні та психофізіологічні причини

настання нещасного випадку (аварії), включаючи перевищення гранично

допустимого рівня небезпечних і шкідливих

виробничих факторів, невідповідність засобів колективного,

індивідуального та медичного захисту встановленим

вимогам та їх недостатність (якщо це вплинуло на подію)

(узагальнені результати проведеної органами державного нагляду за охороною

праці та іншими органами перевірки стану охорони праці на

підприємстві, які безпосередньо стосуються нещасного випадку

(у разі настання групового нещасного випадку та нещасного випадку із смертельним наслідком)

5. Заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку (аварії)

(заходи щодо усунення безпосередніх причин настання

нещасного випадку, запобігання подібним нещасним випадкам,

а також ліквідації наслідків аварії (у разі потреби)

6. Висновок комісії

(нещасний випадок визнано (не визнано) таким, що пов'язаний з виробництвом,

із зазначенням відповідного пункту Порядку проведення розслідування та ведення обліку

нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві)

(складається акт за формою Н-1 (у разі, коли випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом),

картка за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання чи отруєння)

(відомості про осіб, у тому числі потерпілого, працівників іншого підприємства або сторонніх осіб, дії або бездіяльність яких призвели до настання нещасного випадку (аварії), перелік порушень вимог законодавства про охорону праці, посадових інструкцій тощо (із зазначенням статей, розділів, пунктів)

(пропозиції щодо притягнення до відповідальності осіб, дії або бездіяльність яких призвели до настання нещасного випадку (аварії)

(дані про зустріч членів комісії з потерпілими або членами їх сімей чи уповноваженими особами, які представляють їх інтереси, з метою розгляду питань щодо розв'язання соціальних проблем, які виникли внаслідок нещасного випадку, пропозиції щодо їх розв'язання відповідними органами, роз'яснення потерпілим або членам їх сімей чи уповноваженим особам, які представляють їх інтереси, прав у зв'язку з настанням нещасного випадку)

7. Перелік матеріалів, що додаються

Голова комісії

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Члени комісії

(підпис)

(ініціали та прізвище)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Примітки: 1. У пункті 1 у разі настання групового нещасного випадку зазначаються відомості про кожного потерпілого.

Відомості про членів сім'ї, які перебувають на утриманні потерпілого, можуть бути викладені у формі таблиці.

2. У пункті 2, якщо нещасний випадок стався внаслідок аварії, зазначаються категорія аварії, обсяги втрати продукції (у натуральному виразі та у гривнях), розмір матеріальних втрат, спричинених аварією (у гривнях).

3. У пункті 4 після викладення кожної причини відзначається, які вимоги законодавства про охорону праці та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, інструкцій з безпечного проведення робіт і посадових інструкцій порушено (із зазначенням статті, розділу, пункту тощо).

4. У пункті 5 зазначаються заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку (аварії), які можуть бути викладені у формі таблиці, із зазначенням строків і відповідальних за їх виконання.

Навчальне видання

Методичні вказівки
до проведення практичних занять з дисципліни

„ОХОРОНА ПРАЦІ”

*(для студентів 4 курсу заочної форми навчання
за напрямом підготовки 6.060101 " Будівництво"
спеціальності „Теплогазопостачання і вентиляція”)*

Укладачі **ЖИГЛО** Юрій Іванович
МІКУЛІНА Ірина Олексіївна

Відповідальний за випуск *М. В. Хворост*

Редактор *О. В. Тарасюк*

Комп'ютерне верстання *К. А. Алексанян*

План 2011, поз. 214 М

Підп. до друку 18.03.2011	Формат 60x84/16
Друк на різнографі	Ум. друк. арк. 0,8
Тираж 25 пр.	Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, м. Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011